

Kraków i unijne fundusze

Rzadko uświadamiamy sobie, że jako mieszkańcy Krakowa na co dzień korzystamy z efektów wsparcia Funduszy Europejskich. Każdy z nas, niezależnie od wieku, bezpośrednio lub pośrednio jest ich beneficjentem. Rozwój infrastruktury transportowej, wsparcie dla edukacji, kultury i ochronę zdrowia oraz wielu innych obszarów życia Krakowian łączy wspólny mianownik – dofinansowanie ze środków unijnych. Dzięki nim zmienia się otoczenie wokół nas, łatwiej dbać o infrastrukturę drogową, społeczną, dobrą kulturę, i, co ważne, reagować na zmiany klimatyczne.

W ostatnich latach Fundusze Europejskie oferowały znaczne wsparcie na działania służące poprawie stanu środowiska naturalnego. Gmina Miejska Kraków wykorzystywała tę możliwość, skupiając się na pozyskiwaniu środków dla projektów ukierunkowanych na zdrowie i komfort życia mieszkańców oraz osób odwiedzających nasze miasto, realizując przy tym cel poprawy jakości powietrza, tak ważny do osiągnięcia ze względu na dbałość o środowisko.

Kraków zbliżył się do tego celu realizując szereg projektów proekologicznych, począwszy od kompleksowego Programu Ograniczania Niskiej Emisji (PONE), polegającego na dofinansowaniu wymiany pieców węglowych na mniej uciążliwe dla środowiska systemy ogrzewania, po szeroko zakrojoną termomodernizację obiektów publicznych. Na poprawę środowiska oraz zdrowia mieszkańców pozytywny wpływ miała też realizacja „Programu usuwania wyrobów z azbestu” czy rozbudowa i automatyzacja linii technologicznej sortowni odpadów komunalnych w Baryczu, która zmodernizowała system gospodarki odpadami.



Barycz linia technologiczna – fot. Miejskie Przedsiębiorstwo Oczyszczania Sp. z o.o.

Transport nowoczesny i ekologiczny

Konsekwentne dążenie do poprawy jakości powietrza w regionie daje nadzieję na poprawę standardu życia mieszkańców. W tym zakresie Kraków postawił na usprawnienie funkcjonowania i unowocześnienie transportu inwestując w nowoczesny transport szynowy oraz niskoemisyjne autobusy, co skutkuje zarówno polepszeniem stanu środowiska, jak i komfortu podróży w mieście. Ważnym projektem z tej dziedziny jest budowa linii tramwajowej Krakowskiego Szybkiego Tramwaju od os. Krowodrza Górka do Górki Narodowej, a także modernizacja kilku odcinków torowisk tramwajowych (al. Solidarności, rondo Kocmyrzowskie, ulice: Basztowa, Krakowska, Królewska, Podchorążych, Bronowicka) wraz z niezbędnym zapleczem technicznym. Efektem tych projektów jest zwiększenie udziału czystego transportu w mieście. Zakup 107 niskopodłogowych i niskoemisyjnych autobusów oraz 35 niskopodłogowych tramwajów w widoczny sposób odmieniły jakość krakowskiej komunikacji miejskiej, przyczyniły się też do ograniczenia emisji spalin. Ponieważ nowe autobusy obsługują linie aglomeracyjne, przedsięwzięcie to wpłynęło na poprawę jakości powietrza nie tylko w mieście, ale również na obszarze aglomeracji.

Alternatywy dla samochodu

Bardzo ważna dla komfortu przemieszczania się była realizacja projektów związanych z integracją różnych środków transportu o znaczeniu ponadlokalnym. Na budowę węzłów przesiadkowych, stacji Szybkiej Kolei Aglomeracyjnej, parkingów P+R i rozwój systemu informacji dla podróżujących przeznaczono ponad



Linia tramwajowa Krowodrza Górka-Górka Narodowa, wizualizacja INTERCOR Sp. z o.o., TOR-KRAK Sp. z o.o.

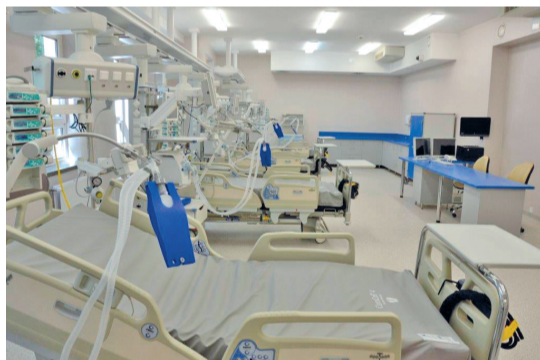
100 mln zł ze środków unijnych. To dzięki tym inwestycjom zachęcamy mieszkańców Krakowa, gmin ościennych i osoby odwiedzające nasze miasto by zamiast samochodów korzystali z transportu publicznego.

Projektami stanowiącymi uzupełnienie dla ekologicznego transportu była budowa prawie 30 km sieci ścieżek rowerowych za ponad 50 mln zł. Ważnym projektem rowerowym usprawniającym komunikację między dzielnicami jest realizacja ścieżki rowerowej od przygotowywanej do budowy kładki na Wiśle, łączącej Kazimierz z Ludwinowem, aż do ronda Matecznego, wraz z kładką nad ul. Kamieńskiego, których dofinansowanie wyniosło blisko 17,5 mln zł.

Dla zdrowia mieszkańców

Ponieważ o jakości życia decydują kwestie zdrowotne, duży nacisk przy pozyskiwaniu środków kładziony jest na projekty związane z ochroną zdrowia mieszkańców. W ostatnich latach Gmina może pochwalić się pozyskaniem ponad 46 mln zł na realizację zadań z tej dziedziny. W szpitalu im. G. Narutowicza utworzono nowoczesne Centrum diagnostyki, leczenia i profilaktyki chorób przewodu pokarmowego i gruczołów dokrewnych. Szpital im. S. Żeromskiego zakupił sprzęt medyczny, informatyczny i wyposażenie, a obecnie w pawilonach szpitala prowadzona jest kompleksowa przebudowa i termomodernizacja.

W tym miejscu należy też wspomnieć o środkach finansowych z funduszy unijnych, które znacząco pomogły przeciwdziałać pandemii COVID-19. Otrzymane środki miejskie szpitale przeznaczyły m.in. na zakupy respiratorów, pomp infuzyjnych, kardiomonitorów, ssaków medycznych, defibrylatorów, USG, EKG, RTG, ambulansów z wyposażeniem, jak również szeroko rozumianych środków ochronnych.



fot. Szpital Specjalistyczny im. Stefana Żeromskiego w Krakowie

Kultura, rekreacja, piękniejsze otoczenie

Poprawa komfortu życia to także dbałość o otoczenie. Warto więc przypomnieć projekty rewitalizacyjne, które często łączą się z zagospodarowaniem terenów zielonych i rekreacyjnych. Przywołać tu można projekt parku Zabłocie – Stacja Wisła, Klaster Innowacji Społeczno-Gospodarczych na Zabłociu, rewitalizację zdegradowanych obszarów Nowohuckiego Centrum Kultury przy al. Jana Pawła II albo lokalne projekty, o mniejszej



Park Stacja Wisła

skali finansowej i terytorialnej, ale istotnie poprawiające wygląd najbliższego sąsiedztwa. Przykład to inicjatywa „Spotkajmy się na podwórku”, w ramach której zrewitalizowano wnętrza kwartałów zabudowy na terenie Nowej Huty i podwórza Staro- Podgórze. Zagospodarowywane i odnawiane są również obszary wokół starych fortów – stają się one miejscem chętnie odwiedzanych przez mieszkańców.



Muzeum Podgórze fot. Elżbieta Marchewka

Wykorzystanie funduszy unijnych w obszarze kultury pozwoliło z kolei na urozmaicenie oferty krakowskich muzeów. Prężnie w tej materii działa Muzeum Inżynierii Miejskiej. Poszerzono ofertę Ogrodu Doświadczeń, a także zrewitalizowano zespół zabytkowego hangaru lotniczego przy ul. Stella-Sawickiego czy siedzibę MIM na potrzeby nowoczesnego muzeum nauki i techniki. Jednocześnie zdigitalizowano i tym samym upowszechniono kolekcję zbiorów muzeum. NCK z kolei zmodernizowało salę widowiskową, a oferta krakowskich muzeów poszerzyła się dzięki projektowi Muzeum Krakowa, w ramach którego otworzono nowy oddział: Muzeum Podgórze.

Institucje kultury objął też szeroki program termomodernizacji, prowadzony również w przychodniach zdrowia, budynkach oświaty i pomocy społecznej czy obiektach sportowych. Oznaczało to nie tylko poprawę efektywności energetycznej, ale i odnowienie fasad budynków, a co za tym idzie poprawę ich wyglądu oraz pozytywny wpływ na estetykę otoczenia, zwłaszcza na terenie starszych krakowskich osiedli. Inwestycje te niewątpliwie poprawiły warunki użytkowania oraz obniżyły koszty eksploatacji obiektów.

Inwestycje w człowieka

Projekty unijne to także inwestycje w człowieka, i to od najmłodszych lat. Miasto realizuje kilka takich projektów, co pozwoliło m.in. na uruchomienie nowych miejsc w żłobkach i przedszkolach, w tym dla dzieci z niepełnosprawnościami. Duże środki przeznaczone są na projekty szkolne: szkoły podstawowe oraz Miejskie Centrum Obsługi Oświaty realizują rocznie kilkadziesiąt zadań w ramach programu Erasmus+. Pozwala to uczniom oraz nauczycielom na międzynarodową wymianę doświadczeń, naukę i pracę w zagranicznym środowisku, poszerzenie horyzontów, podnoszenie kompetencji i umiejętności z różnych dziedzin, a także doskonalenie znajomości języków obcych. Szkolne projekty dofinansowywane ze źródeł unijnych pozwalają też na uruchomienie przedsięwzięć edukacyjnych dla uczniów szczególnie uzdolnionych oraz tych mających problemy w nauce.

Wiele projektów unijnych realizowanych jest przez Centra Kształcenia Zawodowego, co pozwala na profesjonalne i atrakcyjne kształcenie młodych ludzi w różnych branżach i szybsze znalezienie zatrudnienia w wymarzonej zawodzie. Z kolei dla osób mających problem z odnalezieniem się na rynku pracy Grodzki Urząd Pracy prowadzi projekty aktywizacyjne.

Myśląc o przyszłości i młodym pokoleniu, nie możemy zapominać o problemie starzenia się społeczeństwa i powinniśmy być wrażliwi na problemy osób niesamodzielnych. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Krakowie w ramach projektu „W silie wieku” mógł zorganizować pomoc kierowaną do niesamodzielnych mieszkańców Krakowa po 60 roku życia m.in. po przebytym udarze mózgu, z chorobą Alzheimera albo innymi zespołami otępiennymi wraz z wsparciem i poradnictwem dla faktycznych opiekunów takich osób.

Lepsze życie w mieście

W efekcie aplikowania w perspektywie 2014-2020 Gmina zawarła ponad 170 umów o dofinansowanie projektów na kwotę ponad 2 mld zł ze środków unijnych. O skuteczności pozyskiwania środków finansowych dobitnie świadczy również badania satysfakcji mieszkańców, prowadzone przez niezależne instytucje. Zgodnie z raportem Barometru Krakowskiego, aż 88% krakowian jest zadowolonych z życia w tym mieście, chwaląc ofertę rozrywkową i kulturalną, najbliższe otoczenie, tereny zielone i rekreacyjne. Priorytetowo powinna być za to traktowana walka ze smogiem, łatwiejsza dzięki unijnemu wsparciu.

Zmotywowany dotychczasowymi sukcesami Kraków już teraz planuje przyszłe działania, aktywnie poszukując zewnętrznych źródeł ich finansowania w nowej perspektywie UE. Opracowaliśmy propozycję szeregu przedsięwzięć i interwencji publicznych będących narzędziem wzrostu gospodarczego, uczestniczymy w konsultacjach dokumentów programowych, a do Krajowego Planu Odbudowy Gmina zgłosiła kilkadziesiąt propozycji projektów licząc na wsparcie z zakresu zielonej, inteligentnej mobilności, odporności i konkurencyjności gospodarki, zielonej energii.